

Yttrande över delbetänkandet Privata utförare - kontroll och insyn (SOU 2013:53)**Landstingsstyrelsen föreslås besluta**

att avge yttrande till Finansdepartementet över delbetänkandet Privata utförare – kontroll och insyn (SOU2013:53) i enlighet med bifogat förslag.

Välfärden är viktigt för medborgarnas frihet och utveckling. Välfärd ska ha god kvalitet, utgå från våra behov, med goda villkor för välfärdens medarbetare och vara långsiktigt hållbar.

God kvalitet kräver långsiktigt ägande, kontinuitet, överblickbara enheter, förutsättningar för anställda att göra ett bra jobb och god personaltätthet. Vår utgångspunkt är att behoven i skola vård och omsorgsverksamheter gör att det inte finns utrymme för vinstutdelning av skattemedel till aktieägarna om verksamheten utförs av ett bolag. Välfärden ska garanteras var och en på lika villkor, oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning, könsidentitet, religion, ålder eller funktionsnedsättning.

Miljöpartiet pekar återkommande på behovet av att öka kvaliteten inom skolan, äldreomsorgen och vården också genom att ge ekonomiska resurser för att anställa fler. Vi menar att det är centralt att höja de generella statsbidragen till kommuner och landsting så att fler kan anställas i välfärden. Dessutom behövs riktade resurser för att öka personaltättheten i skolan, vården och äldreomsorgen. Vi vill stärka människors möjlighet att välja en välfärd som passar dem, men också ge alla förutsättningar att bidra genom egna initiativ. Vi ser positivt på en mångfald av aktörer inom välfärden. Förutsättningen för att dessa aktörer ska få driva verksamhet inom välfärdssektorn är att syftet med verksamheten är att tillhandahålla utbildning, vård eller omsorg, inte att dela ut vinst.

För att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet i välfärdssektorn har Miljöpartiet arbetat för att stärka såväl medarbetares som elevers, patienters, brukares och äldres inflytande och insyn över verksamheten. I all offentligt finansierad verksamhet ska likvärdiga regelverk gälla, oavsett huvudman. Det är viktigt att kombinera statligt ansvar och kommunalt självstyre.

Vi vill att meddelarfrihet, alltså rätten att lämna journalister uppgifter för publicering i grundlagsskyddat medium och meddelarskydd d v s förbudet för chefer och andra att efterforska källan ska vara en självklarhet för all personal. Oegentligheter ska

kunna påtalas och åtgärdas i all offentligt finansierad verksamhet, oavsett vem som driver verksamheten. Det är centralt att offentligt finansierad verksamhet är transparent och att kommunen och statliga tillsynsorgan har möjlighet att granska verksamheter vi betalar för.

Allt fler enheter inom välfärdssektorn väljer att certifiera sig för miljö, arbetsmiljö och kvalitetskriterier. Vi menar att denna utveckling är bra och att det bör ställas motsvarande sociala- och miljökrav som kommunen har i sina egna verksamheter. Den typen av krav ställer också krav på bredare kompetens för kommun- och landstingsrevisorer. Det är också centralt att det finns ett tydligt regelverk så att vite kan utdömas då avtal inte fullföljs.

Miljöpartiet ställer sig bakom utredningens förslag om att kommunallagen behöver moderniseras för att bättre återspegla den ökande andelen privata utförare. Det är viktigt att det på ett tydligare sätt framgår att kommuner och landsting bibehåller sitt huvudmannaskap trots att verksamhet övergår till privat utförare. Utredningen föreslår att det ska vara en uttrycklig skyldighet för kommuner och landsting att kontrollera och följa upp verksamhet som bedrivs av privata utförare och anta ett program med övergripande mål och riktlinjer. Det är vi positiva till. Kommunen respektive landstinget ska genom avtal tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten skälig insyn i den verksamhet som lämnas över till privat utförare. För att öka insynen i upphandlingar bör underlag till tilldelningsbeslut i någon form finnas tillgängliga utanför det beslutande rummet.

Vi vill i detta sammanhang peka på vad friskolekommittén kommit fram till. Där finns flera förslag som lämpar sig för att införas generellt för att öka insyn och kontroll, såsom en databas med varje enhets resultat- och balansräkning, prövning av ägarens långsiktighet och ekonomisk skötsamhet.